

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fonética e fonoloxía do español

Materia	Fonética e fonoloxía do español			
Código	V01G160V01504			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Quilis Sanz, María José			
Profesorado	Quilis Sanz, María José			
Correo-e	mjquilis@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Familiarizar ao alumnado cos conceptos ***fonéticos e ***fonológicos máis relevantes. Comprender a estrutura do sistema e aplicala á análise ***fonológica e ***fonético do español. Utilizarase para iso un sistema de transcripción que usará tanto o Alfabeto Internacional (AFI), como o da Revista de Filoloxía Española (**RFE).			

Competencias

Código	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
C7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
C8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
C10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
D2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
D4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
D5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	A2	C5	D4

que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración de problemas dentro da súa área de estudo.	A3	C7	D2
Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	A5	C8	D2
que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. Que os estudante poidan transmitir ideas problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A5	C5 C8	D2 D4
Analizar e transcribir fonética e ***fonológicamente nos dous alfabetos (AFI e ***RFE)	A2	C10	D5
Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	A2	C5	D2 D4 D5

Contidos

Tema

1. Introducción. A Fonética e a ***Fonología no marco da Lingüística.	1.1. Estudar fonética e ***fonología. E isto... para que serve?
2. ***Fonología e Fonética	2.1. As súas divisións. 2.2. Relacións ***sintagmáticas e relacións ***paradigmáticas. 2.3. Oposición e contraste. 2.4. Pertinencia e ***redundancia. 2.5. A ***neutralización en español.
3. Introducción á fonética ***articulatoria	3.1. Producción do son articulado. Fisioloxía do aparello ***fonador. 3.2. Punto e modo de articulación. 3.3. Caracterización xeral dos sons en función da configuración do ***tracto ***vocálico. 3.4. Algúns fenómenos ***fonéticos relacionados coa combinación de sons: 3.4.1. Asimilación 3.4.2. Diferenciación e ***disimilación 3.4.3. Investimento e ***metátesis.
4. Introducción á fonética acústica	4.1. Acústica, fonética acústica. O son e a enerxía. 4.2. Fases na transmisión do son: produtora, radiación, propagación, recepción e percepción. 4.3. A onda sonora. Ondas periódicas, ***aperiódicas. Xunto a simple. Onda complexa. 4.4. Resonancia, ***filtros e aparello ***fonador. Tipos de ***filtros. 4.5. O ***oscilograma, o ***espectrograma. 4.6. Introducción ao ***Praat.
5. ***Fonología	5.1. A fonema. 5.2. Os trazos distintivos. 5.3. ***Neutralización e ***archifonema. 5.4. Distribución ***defectiva. 5.5. ***Desfonologización. 5.6. A fonema e as súas realizacións. 5.7. A ***sílabas. 5.8. O acento. 5.9. ***Entonación 5.10. Transcrición ***fonológica/transcrición fonética.
6. As fonemas ***vocálicos e as súas realizacións	6.1. O ***subsistema ***vocálico do español. 6.2. Descrición ***articulatoria das vocais. 6.3. Descrición acústica das vocais. 6.4. O ***diptongo e o ***hiato.
7. As fonemas ***consonánticos e as súas realizacións.	7.1. O ***subsistema ***consonántico do español. 7.2. Descrición ***articulatoria das ***consonantes. 7.3. Descrición acústica das ***consonantes.
8. A ***entonación	8.1. Aspectos ***fonéticos e ***fonológicos. 8.2. ***Semántica e pragmática da ***entonación. Introducción.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	7	7	14
Estudos/actividades previos	0	10	10

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	18	18
Sesión maxistral	29	0	29
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	10	12
Observación sistemática	10	12	22
Probas de autoavaliación	0	25	25
Estudo de casos/análise de situacións	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Faranse exercicios prácticos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Estas prácticas realízanse na aula para comprobar se entenderon as explicacións dadas.
Estudos/actividades previas	Os estudantes terán que posuír coñecementos previos de lingüística xeral.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O profesor entregará ao alumno problemas e exercicios prácticos que requirirán o traballo autónomo do alumno. Este ha de entregalos para a súa cualificación na data acordada.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudos/actividades previas	Realízanse tanto na aula como nas horas de atención ao alumnado nas ***tutorías.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Realízanse tanto na aula como nas horas de atención ao alumnado nas ***tutorías.
Probas	Descrición
Observación sistemática	Realízanse tanto na aula como nas horas de atención ao alumnado nas ***tutorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Consiste en dous exames final que serán cualificados sobre 10 puntos. Na parte teórica, o alumno deberá demostrar o seu coñecemento dos conceptos máis relevantes: 1. Definición dunha serie de conceptos relacionados coa contidos clave da materia. 2. Desenvolvemento teórico dalgunhas cuestións conceptualmente complexas. En segundo exame, pedirase que o alumno saiba: a definición dos sons do español. A. descrición *articulatoria destes. A Transcrición fonética e *fonológica (AFI e *RFE) dos textos. Avaliarase co 60%	60	A5	C5	D4
Observación sistemática	Esixirase a presenza do alumnado nas clases prácticas que se realizarán na aula. Tanto esta, como a participación do alumnado na realización dos problemas serán avaliados; tamén recibirán nota os exercicios que o profesor entregue aos alumnos para que os realicen de forma autónoma. Todo iso será cualificado co 40%	40	A3 A5	C5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia, deberán realizar os dous exames e os exercicios que se fagan na aula e de forma autónoma. Estas últimas terán que ser entregadas a medida que se avance na materia. As datas dos exames acordaranse entre o alumnado e o profesor. Fóra de prazos, que serán acordados segundo se avance na materia, non serán admitidos nin a entrega dos exercicios nin a realización dos exames os exercicios nin os exames.

os alumnos estranxeiros de intercambio (Erasmus, Sócrates...) seguirán os mesmos sistemas de avaliación que os alumnos propios. Ao ser unha materia de terceiro esíxese un dominio alto do español.

Penalizaranse as faltas de ortografía nas actividades e os exames que se realicen.

Realízanse dous exames.

O alumnado que non cumpra os requisitos de avaliación continua, quen opte pola avaliación única e na 2ª edición das actas, realizarán un único exame nas datas oficiais establecidas pola Facultade (xullo). Leste consistirá nun exame sobre a materia dada e presentada no programa da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Alarcos Llorach, E., **Fonología Española**, Gredos,
Gil Fernández, J., **Los sonidos del lenguaje**, Síntesis,
Hale, M. y Ch Reiss, **The phonological Enterprise**, Oxford University Press,
Hidalgo Navarro, A., **Aspectos de la entonación: viejos y nuevos enfoques**, Arco/libros,
Llisterri, J., **Introducción a la fonética: el método experimental**, Anthopos,
Malmberg, B., **La fonética**, Eudeba,
Martínez Celdrán, E., **Fonética. Con especial referencia a la lengua castellana**, Teide,
Martínez Celdrán, E., **Análisis espectrográfico de los sonidos del habla**, Ariel,
Quilis, A., **Tratado de fonología y fonética española**, Gredos,
Quilis, A., **Principios de fonología y fonética españolas**, Arco/Libros,
Trubetzkoy, N. S., **Principios de fonología**, Cincel,
Veiga, A., **El subsistema vocálico español**, Colección Lucus Lingua,
Veiga, A., **El componente fónico de la lengua. Estudios Fonológicos**, Axac,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingüística, comunicación e cognición/V01G160V01905

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Fonética e fonoloxía do galego/V01G160V01604

Lingua de signos española/V01G160V01913
